

УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВИКЛАДАЧІВ І ДОСЛІДНИКІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: РОЛЬ АКАДЕМІЧНИХ
ТА ГРОМАДСЬКИХ СПІЛЬНОТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
У РАМКАХ ПРОЄКТУ
«ЄС-СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО: МАЙБУТНІ ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ СПІЛЬНИХ ІНІЦІАТИВ
АКАДЕМІЧНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ СПІЛЬНОТ В УКРАЇНІ»
620395-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-SUPPA-EU-EaP

Рівне
09 листопада 2023 р.

*За повного або часткового використання матеріалів збірника
посилання на видання обов'язкове.*

*Матеріали надруковані методом прямого відтворення тексту,
наданого авторами, які несуть відповідальність за його
достовірність, зміст і стилістику, за правильне цитування джерел
та посилання на них.*

*Організаційний комітет не несе відповідальності за погляди,
висловлені авторами матеріалів.*

**ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ:
РОЛЬ АКАДЕМІЧНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ СПІЛЬНОТ:** Збірник матеріалів Міжнародної
науково-практичної конференції (м. Рівне, 09 листопада 2023 р.). – Українська Асоціація
Викладачів і Дослідників Європейської Інтеграції; Київ. 2023. – 227 с.

У збірнику вміщені тези учасників Міжнародної науково-практичної конференції, метою якої було: сприяти консолідації національних та міжнародних інтелектуальних ресурсів у сфері Європейських студій під час війни та поширенню досліджень з питань європейської інтеграції серед академічної спільноти України та за її межами, а також розвитку співпраці академічних кіл з громадським сектором, що в синергії поглиблює розуміння шляхів, можливостей і механізмів співпраці України з Європейським Союзом у сфері безпеки, політики, демократії, прав людини, економіки, науки, освіти, культури, екології, цифрових трансформацій та перспектив набуття Україною повноправного членства в ЄС.

Збірник матеріалів підготовлено та видано за кошти Проекту Асоціації: «ЄС-Східне партнерство: майбутні шляхи активізації спільних ініціатив академічних та громадських спільнот в Україні» 620395-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-SUPPA-EU-EaP, що здійснюється за підтримки Програми Еразмус+ на прямих ім. Жана Монне.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the view of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Збірник розміщено на сайті: aprei.com.ua

© Українська Асоціація Викладачів і
Дослідників Європейської Інтеграції, 2023

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Ірина Захарчук УРАЇНСЬКА ГУМАНІТАРИСТИКА І ДІАЛОГ З ЄВРОПЕЙСЬКОЮ КУЛЬТУРОЮ	6
Ірина Панчук ПРОБЛЕМА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ	11
Олег Пошедін СПІЛЬНА ЗОВНІШНЯ І БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В КОНТЕКСТІ ПЕРСПЕКТИВИ НАБУТТЯ ЧЛЕНСТВА УКРАЇНИ В ЄС	14
Андрій Мартинов AGENDA-2030: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ МІЖ РОЗШИРЕННЯМ І ВИКЛИКАМИ БЕЗПЕКИ	17
Ігор Тодоров, Анатолій Мешко НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	20
Аліна Бохан КОНСУЛЬСЬКА СЛУЖБА В ЗМІЦНЕННІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ	24
Наталія Романюк ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ	27
Таміла Герасимчук МІЖНАРОДНА СОЛІДАРНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ З УКРАЇНОЮ В ПРОТИДІЇ ПОВНОМАСШТАБНІЙ ЗБРОЙНІЙ АГРЕСІЇ РОСІЇ	34
Віктор Мушенко ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ МІСЦЕВОГО УПРАВЛІННЯ ВІДНОВЛЕННЯМ ПОСТТРАЖДАЛОГО ЖИТЛОВОГО ФОНДУ	40
Юрій Мателешко ПОЗИЦІЯ НІМЕЦЬКИХ НЕУРЯДОВИХ ІНСТИТУЦІЙ «М'ЯКОГО» ВПЛИВУ ЩОДО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	44
Оксана Кундеус СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПЕРСПЕКТИВ	48
Галина Невинна, Артем Пархомчук ЛЮБЛІНСЬКИЙ ТРИКУТНИК ЯК ІНСТРУМЕНТ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	53
Катерина Маркевич «ЗЕЛЕНИЙ» ПЕРЕХІД ЯК МОЖЛИВІСТЬ ДЛЯ СТАЛОЇ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	58
Василь Намонюк РОЗВИТОК ДОБРОВІЛЬНОГО ВУГЛЕЦЕВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ ЯК СКЛАДОВА ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ	70
Дмитро Луців, Василь Гулай ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ НА КЛІМАТИЧНУ ПОЛІТИКУ УКРАЇНИ	75

Дарина Самойленко, Катерина Кравець ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ У ПАРТНЕРСТВІ З ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИМИ КОРПОРАЦІЯМИ.....	80
Анна Лип'юк, Людмила Захаренко ПРИНЦИП НЕЙТРАЛЬНОСТІ У ГУМАНІТАРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	83
Людмила Казначесва КУЛЬТУРНА ТЕМАТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	86
Валерій Вінс, Людмила Кудирко ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ВИМІРИ НАЦІОНАЛЬНОГО БРЕНДУ УКРАЇНИ	89
Tetyana Shamsutdynova-Lebediuk INTERFAITH DIALOGUE IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION TRANSFORMATIONS	94
Віталій Ігнат'єв ПРАВОСЛАВНА ПОЛІТИЧНА ТЕОЛОГІЯ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	98
Василь Рожко СИНЕРГІЯ ВІРИ ТА ЕКОЛОГІЇ – АНАЛІЗ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ХРИСТІЯНСЬКОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ЕТИКИ	102

РОЗДІЛ 2

РОЛЬ АКАДЕМІЧНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ СПІЛЬНОТ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ З ЄС. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ В ОСВІТНІ ПРОГРАМИ РІЗНИХ ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ

Наталія Малиновська АДВОКАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ РЕФОРМ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ	107
Віталій Лебедюк АНАЛІТИЧНІ ЦЕНТРИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	113
Віталій Лесняк РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ТРЕТЬОГО СЕКТОРУ В ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ У ЦЕНТРАЛЬНІЙ ТА СХІДНІЙ ЄВРОПІ	118
Галина Ніколайчук, Інна Ногачевська РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОСВІТНИХ ПРОЄКТІВ У ФОРМУВАННІ ЦІННИСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	123
Dr hab. Prof. Jadwiga Daszykowska-Tobiasz SPOŁECZNE BARIERY INTEGRACJI DZIECI UCHODźCÓW WOJENNYCH Z UKRAINY W POLSKIEJ SZKOLE	129
Alla Fridrikh GRAPHIC VOICES IN EFL: EMOTIONAL INTELLIGENCE, CRITICAL THINKING, AND ACADEMIC ENGAGEMENT	139
Mariam-Sofiia Shamsutdynova MOTIVATION TO LEARN FOREIGN LANGUAGES IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES. AXIOLOGICAL PARADIGM	143
Maksym Cheremisin BILINGUALISM IN UKRAINE FROM A TRANSDISCIPLINARY PERSPECTIVE	153

Nataliia Mykhalchuk, Margaryta Biloboroda, Nataliia Mandriichuk ACTUALIZING OF MNEMONICS BY THE WAY OF NEW EUROPEAN PARADIGM OF EDUCATION: ACTUALITY OF THE PROBLEM	156
Ernest Ivashkevych, Diana Kravets THE CONCEPT OF DISCOURSE AND ITS ROLE IN THE PROCESSES OF UKRAINE INTEGRATION INTO THE EUROPEAN SPACE	160
Eduard Ivashkevych, Inna Nohachevska, Tetiana Herheliuk THE PROCESSES OF COMMUNICATION AND QUASI-COMMUNICATION IN THE PARADIGM OF EUROPEAN INTEGRATION	164
Halyna Nikolaychuk, Olena Demchuk PSYCHOLOGICAL RESILIENCE IN WAR CONDITIONS	169
Маргарита Воровка, Алла Кожевникова, Олена Грабовець ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПСИХОЛОГІЇ ДО РОЗВИТКУ У СТУДЕНТСТВА НАВИЧОК ПСИХОЛОГІЧНОЇ САМОДОПОМОГИ В УМОВАХ ВІЙНИ ...	174
Яковишина Тетяна ТВОРЧА СКЛАДОВА КОМПЕТЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	179
Наталя Романишина ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ПОСТУП СИСТЕМИ ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	183
Любов Крайлюк ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ ВИЩОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ КАФЕДРОЮ ІМЕНІ СТЕПАНА ШЕВЧУКА: ФОРМИ І МЕТОДИ	188
Sandra Ścieranka ZNACZENIE TOŻSAMOŚCI OSOBISTEJ W REALIZOWANIU FUNKCJI WYCHOWAWCZEJ PRZEZ NAUCZYCIELA	192
Оксана Синьчук СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ	200
Ганна Шліхта ДОСЛІДЖЕННЯ ПОНЯТЬ ЦІННІСНО-ДЕОНТОЛОГІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СУЧАСНОГО ІТ-ФАХІВЦЯ	206
Катерина Коваль ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ-СИРІТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ	210
Oleksandra Vasylieva HARMONIZING CULTURAL NARRATIVES: EXPLORING THE INTERPLAY OF MUSICALITY IN UKRAINIAN DRAMA WITHING THE TAPESTRY OF EUROPEAN THEATRICAL TRADITIONS	214
Yevhen Kharchenko, Nataliia Khupavtseva, Anna Lagodiuk SOCIAL SUCCESS OF A PERSON AS A GREAT EUROPEAN VALUE	219
Alexander Nabochuk, Maria Polishuk CREATIVE PROBLEM SOLVING APPROACH OF V.O. MOLYAKO AS A VALUE, WHICH IS NECESSARY FOR EUROPEAN INTEGRATION	223

Галина Ніколайчук

кандидат педагогічних наук, професор

Рівненського державного гуманітарного університету

Інна Ногачевська

кандидат психологічних наук

Рівненського державного гуманітарного університету

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОСВІТНІХ ПРОЄКТІВ У ФОРМУВАННІ ЦІННІСНОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Міжнародні освітні проєкти виконують важливу роль у процесі європейської інтеграції України. Це вагомий внесок у підготовку та адаптацію держави до стандартів та вимог Європейського Союзу (ЄС). Міжнародні проєкти в області освіти та науки забезпечують обмін досвідом та кращими практиками країн-членів ЄС. Академічна мобільність, Європейські студії та спільні наукові дослідження допомагають українським учасникам проєктів інтегруватися в Європейський освітній та науковий простір; сприяють створенню конкурентоспроможної та відкритої освітньої системи. Проєкти сприяють розвитку громадянського суспільства, підвищенню стандартів демократії, прав людини та правової держави.

На факультеті іноземної філології Рівненського державного гуманітарного університету активізувалась міжнародна діяльність протягом останніх двадцяти років. Це були досить вагомі проєкти за сприяння фонду Роберта Боша «Молоді шляхи в Європу» з Євроколеджем міста Вюрзелен (Німеччина). Змістова сторона проєктів поглиблено охоплювала теми: «Культура і традиції українського та німецького народів», «30–40 роки ХХ століття та проблеми голодомору в Україні», «Друга світова війна в Західній Україні», «50–60 роки ХХ століття: роздуми, спогади, висновки». Проєктна діяльність була цікавою, змістовною, взаємопроникаючою, емоційною. За перше десятиліття співпраці, здобуто великий досвід міжнародної роботи з молоддю та сформовані уміння і навички міжнародної комунікації з колегами.

Будь-яка освітня система має працювати на якісний результат. Цим кінцевим результатом є підготовка здобувача вищої освіти, який спроможний реалізуватися в суспільстві, знайти себе в соціумі, використати та залучити всі можливості та ресурси для особистого розвитку як запоруки подальшого успіху. Очевидно, що основну ставку потрібно робити на молодь, яка хоче знати, що буде завтра, повинна мати програму на майбутнє та творити його. Молоді люди мають менше

упереджень до інакодумців, володіють сучасними технологіями, і для них важливо яким буде майбутнє. Питання, якою ми хочемо бачити українську молодь, вимагає вибору напряму: в культурі й освіті, в мистецтві і музиці, політиці тощо. Успіх залежить від політики нашої держави та намагань уповільнити відтік молодих науковців з України за кордон. Це важливо, так само як і важливо повернути тих, хто залишив Україну, шукаючи захисту від війни. У такий спосіб ми збагатимо приплив свіжих думок, ідей, знань для майбутнього розвитку нашої держави.

Важливу роль у цьому процесі повинні виконати громадські організації, які вже заявили про себе, але вони ще мають недостатній вплив на прийняття управлінських рішень та вироблення державної політики, включаючи і молодіжну. Подекуди відсутнє розуміння, що саме через громадські організації треба генерувати й інтегрувати власні інтереси і захищатись від свавілля та бюрократії чиновників. Громадські організації покликані активізувати вольовий потенціал у молоді. На жаль, «воля в українців часто буває керована почуттями, а не розумом». Україна має величезний науковий та освітній потенціал, відтак освітяни та науковці мають взяти на себе відповідальність і, реалізуючи третю місію університетів, через розвиток партнерства з громадським сектором, органами влади та бізнесом сприяти становленню свідомої української нації та входження її до цивілізованої демократичної європейської спільноти.

Українцям потрібно змінювати свій менталітет, політичну і правову культуру, засвоюючи європейські цінності. В цьому ключі важливою є роль освітян і науковців, які мають стати амбасадорами змін у просуванні європейських цінностей демократії, людської гідності, прав людини, правової держави. Перш за все треба визначитись, куди ми хочемо йти і що нам для цього потрібно. Але, щоб це знати, треба визначити, де ми перебуваємо. Бо незнання точки відліку вказує на уявність ситуації. Треба бути реалістом, долати силу інерції, відповідати вимогам часу. Необхідно позбутися культу певних організацій, якщо хочемо зберегти себе як націю, маємо постійно оновлювати своє світобачення і самих себе, шукати нові шляхи і нові перспективи. Важливо, що молодіжні громадські організації мають проявляти більшу активність і брати участь у міжнародних проєктах на актуальні теми, що важливі для проведення реформ в Україні на шляху інтеграції з ЄС та для відбудови України після нашої Перемоги у екзистенційній війні.

В рамках партнерство університету і громадської організації «Асоціація шкіл-партнерів» Рівненського державного гуманітарного університету студенти філологічного факультету впродовж 2021-2022 рр. брали участь у чотирьох проєктах: Bridges (Мости), Reputation (Репутація), Feeling European (Відчути себе європейцем), проєкт Connected through Empathy (Об'єднані емпатією).

Проєкти покликані акцентувати увагу на проблемах, потребах та можливостях розвитку молоді, спроможності будувати й підтримувати стале партнерство з установами, які приймають рішення в молодіжній сфері; розвитку навичок фандрейзингу та написання грантових проєктів; навичках ведення

структурованого діалогу з цільовими аудиторіями та формування молодіжної політики щодо особистісного, соціального, культурного та освітнього розвитку молоді.

Формування необхідних компетенцій щодо стратегічного підходу до проблем і соціальних потреб молодих людей реалізовувалось через поглиблення знань про міжнародну освіту, міжнародну молодіжну політику, її систему та стратегічні напрямки розвитку, зокрема, права молоді, цінності демократії, чинні правові інструменти, прийняття європейських цінностей щодо толерантності, недискримінації, прав людини, культурного розмаїття та розвиток навичок міжособистісного спілкування, соціальної відповідальності, громадянського духу та ініціативи через формування інформативної обізнаності молоді щодо історії та сучасних проблем Європи, шляхів боротьби проти дезінформації щодо ЄС та створення наочних посібників для коректного інформування молоді.

Так, проєкт Bridges упродовж терміну 06.12.2021 – 30.06.2022 рр. передбачав дослідження принципів та стандартів якості молодіжної політики, її стану та особливостей в різних державах, перспектив та стратегії її оновлення; залучення до планування та реалізації місцевої молодіжної політики, з'ясування особливих потреб та проблем молодих людей з обмеженими можливостями, які разом вчилися вибудовувати комунікаційну стратегію з метою залучення фінансування власних проєктів за допомогою грантів чи благодійних внесків. Перший етап завершився першим навчальним курсом у м. Сланік (Молдова) та другим навчальним курсом у м. Бакеу (Румунія), презентацією та підсумковою оцінкою проєкту.

Проєкт Reputation покликаний компенсувати брак інформації про культуру та життя молодих ромів, їх історію, висвітлення причин, що перетворили ромську громаду на одну із найбільш маргіналізованих етнічних меншин у Європі. У процесі відбору та підготовки учасників до мобільності, міжнародного молодіжного обміну, стратегії подальшого розвитку та поширення проєкту учасники пропагували питання толерантності, емпатії, солідарності, рівності, недискримінації, підвищення рівня довіри, розуміння, прийняття, толерантності та відкритості до ромської громади; розвиток медіаграмотності, цифрових навичок та соціальної відповідальності учасників шляхом їх залучення до створення різноманітних візуальних інструментів.

Проєкт Feeling European мав на меті підвищити обізнаність про Європейський Союз шляхом формування системи демократичних компетенцій учасниками проєкту та поглиблення їх знань щодо механізмів функціонування ЄС; пропагувати європейське громадянство, європейські цінності та принципи; формувати інформативну обізнаність молоді щодо сучасних проблем Європи, шляхів боротьби проти дезінформації щодо ЄС та створення наочних посібників для коректного інформування молоді. У результаті було створено наочний посібник, що складається з 10 відео уроків про механізми функціонування ЄС, європейське громадянство, європейські принципи та цінності, що реалізується у формі

проведення вебінарів. Вебінари доповнюються серією з п'яти брошур, зміст яких за допомогою графічної фасилітації адаптований до сприйняття молоддю. Брошури були перекладені мовами усіх країн-учасниць проекту. Також створено фільм з інтерв'ю та кадрами з молодіжного обміну для популяризації проекту, програми Erasmus+, ЄС та європейських цінностей.

В рамках проекту Connected through Empathy проведено дослідження в галузі соціальної психології, що демонструє зменшення рівня емпатії серед молоді та зростання індивідуалізму, зокрема під час пандемії COVID-19, коли спостерігалася зростаюча потреба у міжособистісному спілкуванні, посилювалася соціальна ізоляція, виникали проблеми комунікації, наростала невпевненість і тривожність. «Об'єднані емпатією» – ініціатива, спрямована на боротьбу із зазначеними тенденціями шляхом посилення ролі соціального аспекту життя сучасної молоді, особливо її здатності ефективно спілкуватися, використовувати активне слухання та емпатію, невербальну комунікацію для формування міжособистісних зв'язків.

Такі проекти не завершувались лише участю представників громадських організацій. Всі вони мали своє логічне продовження на більш ширшій цільовій аудиторії студентів університетів в Україні. У рамках кожного з проектів учасники отримали практичні навички соціалізації: уміння формувати і змінювати свій соціальний простір, отримувати соціально значущі характеристики, оновлювати соціокультурний досвід через волонтерську та професійну діяльність на рівні студентського сприйняття. Студенти перебували в різних соціальних ролях «діячів», «учасників» і «глядачів», набули життєво важливого досвіду, що необхідний кожній людині для самореалізації.

Так, на одному із заходів розглянуто сучасний стан медіапростору та різноманітні проблеми, з якими зіштовхується молодь у процесі сприйняття інформації з різних джерел. Увага акцентувалася на важливості медіаграмотності, яка допомагає аналізувати інформацію та виявляти можливі маніпуляції. Було апробовано конкретні методи, що сприяють підвищенню медіаграмотності молоді, зокрема формують критичне мислення, навички фактчекінгу інформації з різних джерел, а також дотримання інформаційної безпеки та посилення соціальної відповідальності у медіапросторі. Захід проводився зі студентами та молоддю міста Рівне. Тема стосувалася протидії маніпулюванню інформацією у соціальних мережах та медіа. Учасники заходу ділились кейсами про те, як маніпуляції в медіапросторі можуть впливати на суспільство (мікро- і макросоціум) і сприяти поширенню неправдивої інформації. Також були обговорені проблеми фейків та можливі способи їх виявлення і боротьби з ними. Під час тренінгових ігор зроблено висновки щодо питання уникнення маніпуляцій та розпізнавання фейків у медіа. Після завершення циклу проектів відбувалося опитування учасників, за результатами якого планувалася тематика, зміст, мотивація та розроблялася стратегія реалізації майбутніх проектів.

Основними мотивами до участі в проєктах слугувало бажання поглибити своє розуміння щодо актуальних проблем сьогодення, зокрема, пов'язаних з інклюзією та особами з обмеженими можливостями; прагнення розвивати міжкультурні навички та розширювати свої горизонти. Учасники також мали можливість познайомитися з представниками організацій інших країн, дізнатись про їх досвід та погляди на питання, що обговорювалися.

Усвідомлення змісту проєкту є важливим, позаяк потребує розуміння його конкретних цілей та завдань. Завдяки системному та добре структурованому підходу організаторів, забезпечення ними всіх необхідних умов не викликало жодних проблем щодо усвідомлення змісту та цілей проєкту. Інформація була доступною і зрозумілою, організатори завжди були готові надати вичерпні відповіді на всі запитання, які виникали в учасників. Також учасники отримували допомогу від викладачів факультету, що є дуже цінним досвідом. Найбільше запам'яталися ефективні методи та прийоми роботи в проєктах, що включали групову роботу, роботу в парах, створення плакатів, відеоматеріалів, меседжів, а також метод світового кафе, що сприяло активній взаємодії, обміну ідеями й думками між учасниками.

В контексті європейської інтеграції України, проведення реформ на шляху набуття членства в Європейському Союзі освітні проєкти академічної мобільності як студентів, так і викладачів, є важливими у входженні України в Європейський освітній та дослідницький простір. Актуальними є проблеми інклюзивності, оскільки ця тема вимагає більшої уваги та розвитку; проблеми гендерної рівності, екологічної освіти; теми, пов'язані з війною та психологічною стійкістю тощо.

Таким чином, участь у міжнародних проєктах є неоціненним досвідом для кожного та університету загалом. Міжнародні проєкти – це унікальна можливість реалізувати творчий потенціал учасників та примножувати і розвивати людський капітал. Міжнародні проєкти у партнерстві з державами-членами ЄС дають змогу розкрити новий потенціал у гуманітарній освіті держави, адаптувати досвід громадських організацій у загальноосвітній процес, сприяють формуванню студентами м'яких і професійних навичок. Внаслідок такого комплексного міждисциплінарного та студентоцентрованого підходу студент досягає соціальної зрілості і формується як особистість і професіонал.

Практичний досвід та кращі європейські практики показали, що різні моделі соціалізації в сфері освіти можуть бути адаптовані до української реальності, навіть в умовах повномасштабної війни, і протягом короткого терміну забезпечити високі результати, якими стали: створення повномасштабного студентського проєктного бюро, що продовжує працювати й організовувати загальноосвітні та наукові заходи на рівні університету та міста Рівне; зростання інтересу студентів початкових курсів до професійної діяльності; збільшення учасників соціальних університетських волонтерських проєктів; формування у студентів нових цінностей в освіті;

орієнтація на результат у процесі навчання; підвищення мотивації студентів до освітньої діяльності.

Міжнародні освітні проекти є потужним каталізатором для трансформацій у різних сферах, починаючи від освіти та завершуючи науковими та технологічними ініціативами. Міжнародні проекти сприяють вдосконаленню освітньо-наукового середовища, забезпечуючи обмін ідеями та найкращими європейськими практиками. Участь у таких проектах не лише полегшує адаптацію до стандартів Європейського Союзу, але й показує Україну як активного учасника світової освітньо-наукової спільноти, є інструментом для зміцнення партнерств та співпраці, що розширюється на рівні вищих навчальних закладів, наукових установ і громадянського суспільства.

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: РОЛЬ АКАДЕМІЧНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ СПІЛЬНОТ: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Рівне, 09 листопада 2023 р.). – Українська Асоціація Викладачів і Дослідників Європейської Інтеграції; Київ. 2023. – 227 с.

У збірнику вміщені тези учасників Міжнародної науково-практичної конференції, метою якої було: сприяти консолідації національних та міжнародних інтелектуальних ресурсів у сфері Європейських студій під час війни та поширенню досліджень з питань європейської інтеграції серед академічної спільноти України та за її межами, а також розвитку співпраці академічних кіл з громадським сектором, що в синергії поглиблює розуміння шляхів, можливостей і механізмів співпраці України з Європейським Союзом у сфері безпеки, політики, демократії, прав людини, економіки, науки, освіти, культури, екології, цифрових трансформацій та перспектив набуття Україною повноправного членства в ЄС.

УДК 327-044.247(4)(477):355.4(477)